

En særlig kvinde

af Birthe Jørgensen

5. maj 1850 kom en lille pige til verden i Bregninge sogn på Tåsinge. Hun blev døbt 23. juni 1850 i Bregninge Kirke og fik navnet Andrea Jacobine Christiansen. Det fremgår af kirkebogen, at hun var datter af fruentimmeret Johanne Knudsen fra Pederskov, og anmeldt far var Anders Christiansen, smed på Valdemars Slot. Selv om Andrea blev født uden for ægteskab, er betegnelsen uægte ikke tilføjet i kirkebogen efter hendes navn som ved de øvrige børn født uden for ægteskab på den tid. Overleveringen siger, at smeden Anders Christiansen i virkeligheden ikke var far til Andrea, men at den rigtige far skulle findes højere oppe i hierarkiet blandt personer med tilknytning til Valdemars Slot. Det er meget sandsynligt, at smeden har modtaget betaling for at tage faderskabet. I 1851 rejste han tilbage til Brahetrolleborg, hvorfra han stammede.

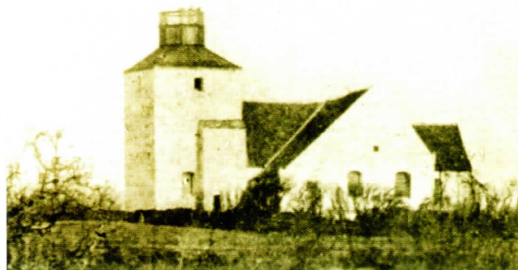
Forvalter ved Valdemars Slot på tidspunktet for Andreas fødsel var Lars Fredrik Kjellerup. Det menes, at han var blevet involveret i at finde faddere til dåben. Ved hendes dåb den 23. juni 1850 i Bregninge Kirke blev følgende personer indskrevet som faddere: J. Kjellerup (Jacob Kjellerup var bror til Lars Frederik Kjellerup), jæger Lissau (Niels Christian Lissau var skytte ved Valdemars Slot) og indsider Hans Danielsen (Hans Danielsen arbejdede som staldkarl på gården Thaersminde, som hørte under Valdemars Slot). Barnet blev båret af jæger Lissaus hustru.

Men det var ikke gjort med at finde faddere til Andrea, der skulle også sørges for hendes pasning. Hvilken rolle hendes mor har spillet vides ikke. Det har ikke været muligt at finde Johanne Knudsen opført i folketællinger i Bregninge sogn. Navnet forekommer i kirkebogen for Bregninge sogn på en jævnførelses-

liste for året 1851, men der er ingen bemærkninger overhovedet ud for navnet, og navnet står hverken på tilgangsliste eller afgangliste i kirkebogen. En teori kunne være at hun kom udefra og blot har været indlogeret hos forvalter Kjellerup i Pederskov i en periode omkring barnets fødsel, og at hendes ophold på Tåsinge ikke har været officielt registreret. Det er kun et gæt, måske findes der en helt anden forklaring.

Andrea kom i pleje hos forvalterens bror, snedker og husfæster i Gl. Nyby, Jacob Kjellerup og dennes hustru Ane Thomsen. Parret var så vidt vides barnløse og ikke helt unge i forhold til at få et lille barn i huset. Jacob Kjellerup var fyldt 52 år og hustruen 47 år. Andrea voksede op og blev konfirmeret 3. april 1864 i Bregninge Kirke. I kirkebogen står opført, at hun fik karakteren mg i både kundskab og opførsel. Som forældre står nøjagtigt det samme som ved dåben, også hvad angår forældrenes opholdssted.

På sin 20 års fødselsdag, den 5. maj 1870, blev Andrea viet i Bregninge Kirke til den 27 år gamle arbejdsmand og musiker, Rasmus Larsen Væver. Parrets første barn blev født 2 måneder efter brylluppet. Der er ingen tvivl om, at Andrea har betragtet plejeforældrene

Gammelt foto af Bregninge Kirke, som den så ud, da Andrea blev konfirmeret i 1864.

Datteren *Andrea Jakobine Væver*, født 1886.
(Foto: C.Vald. Haarup)

som sine forældre og opkaldte således sine to første børn efter dem. Den førstefødte fik navnet Jacob Kjellerup Væver og det næste barn navnet Ane Kjellerup Væver. I 1875 fæstede Rasmus Væver "Fynbohuset", som ligger på matrikel 13 a i Bregninge, næsten over for Bregninge Mølle, nuværende adresse er Kirkebakken 18. Rasmus fik ansættelse som graver ved Bregninge Kirke, og Andrea blev ansat som kirkekone.

Parret fik i alt 9 børn, Jacob, Ane, Niels, Maren, Ane Marie, Rasmus, Andrea, Simonine og Eleonora.

Det siges, at alle fødslerne blev passet ind efter hendes arbejde. Så når Andrea havde overstået sin søndagstjeneste i kirken, gik hun hjem og fødte, så hun var klar igen til tjeneste følgende søndag. Hendes søndagstjeneste bestod i at ringe med klokkerne, derefter ned og træde orglet og op igen i tårnet for at ringe. Om hverdagen passede hun gravstederne.

Hvis hun til en gudstjeneste fik øje på folk, hvis familiegravsted trængte til en lille overhaling, skyndte hun sig under præstens prædiken ud på kirkegården og fik gravstedet ordnet, inden folk kom ud fra kirken.

Rasmus Væver var også musiker, og på sin violin spillede han til fester, ofte på Valdemars Slot. Han komponerede også. Betalingen for at spille en hel nat var gerne en rigsdaler. Desuden fik musikerne alt, hvad de kunne spise og navnlig drikke. Det resulterede ofte i en grøftetur på hjemvejen, og ikke sjældent var pengene pist borte.

Som forældre blev Andrea og Rasmus ramt af sorg flere gange. Den ældste søn Jacob døde af lungebetændelse på sin første sejlads som styrmand. Han blev begravet i Kragerø i Norge. Tilfældigvis var hans svoger Hans Pilegaard fra Vindeby i Kragerø på samme tid med sit skib. Det var en trøst, at han var hos Jacob til det sidste. Datteren (Ane) Marie døde som

Datteren *Simonine Johanne Væver*, født 1889.
(Foto: C.Vald. Haarup)

Rasmus og Andrea Væver ca. 1910.

ganske ung fra sin mand og to små børn. Sønnen Rasmus emigrerede og forsvandt i Alaska. Sønnen Niels sejlede som hovmester og døde ung i udlandet. Datteren Maren døde også før sin mor.

Rasmus Væver døde i 1910, og Andrea overlevede ham med ikke mindre end 21 år, hvor hun fortsat passede jobbet som kirke-

kone. Sine allersidste år tilbragte Andrea hos den yngste datter, Nora (Eleonora), som boede i Tved nord for Svendborg. Andrea savnede Bregninge, og lige til det sidste travede hun ofte fra Tved til Bregninge og tilbage igen samme dag. Hun kiggede på tilbagevejen ind hos datteren Ane i Vindeby. Her blev hun tilbudt overnatning, som hun dog takkede nej tak til.

Andrea havde aldrig haft kontakt med en læge, før hun blev syg, et halvt år før hun døde. Andrea døde den 23. august 1931, 81 år gammel.

Andrea Væver blev begravet 28. august 1931 fra Bregninge Kirke og Svendborg Avis bragte følgende nekrolog over den kendte kirkekone:

Jordefærd paa Taasinge

Enke Andrea Wæver begravedes i Gaar fra Bregninge Kirke. Efter at man havde sunget Salmen "Tænk, naar en Gang den Taage er forsvunden", talte Pastor Juhl Sørensen, Bregninge, meget smukt om den gamle elskelige

Bregninge ca. 1904. Pigerne på vejen er til højre Eleonora Mathilde Sofie Væver, yngste datter af Rasmus og Andrea Væver, og pigen til venstre er Ida Kristensen, datter af sadelmager Kristensen i Bregninge. (Postkort)

Kirkekone, der i en lang Aarække havde haft sin daglige Gang i Guds Hus og der lyttet til Tale og Sang. Man sang "Kirkeklokke, ej til Hovedstæder" og "Dejlig er Jorden". Under sidste Vers af denne blev Kisten baaret til Graven, hvor Pastor Juhl Sørensen foretog Jordpaakastelsen. En Svigersøn af afdøde, Gdr. Bülov, Tved, takkede for den store Deltagelse. Under Klangen af Kirkeklokker spredtes saa det store Følge – mange vist med det sidste Vers af Salmen i klar Erindring.

*Kirkeklokke, naar til sidst du lyder
for mit Støv, skønt det dig hører ej,
meld da mine kære, saa det fryder:
Han sov ind, som Sol i Høst gaar ned.*

Gamle Andrea Wæver havde i en Meneskealder ringet med de Klokker, som nu ringede over hende, og derfor var det vel, at Klokkerne i Dag lød saa klangfulde og rene.

Det var som om Klokkerne ringede Mindet om Andrea Wæver livsvarigt ind i vore Hjerter.

Kilder: Skriftligt materiale på Taasinge Lokalhistoriske Arkiv. Kirkebøger og folketællinger for Bregninge sogn. Svendborg Avis fra 29/8-1931.

Birthe Jørgensen, uddannet teknisk assistent og tidligere ansat i Teknisk Forvaltning i Svendborg Kommune. Siden 1970 bosiddende i Bregninge på Tåsinge. Frivillig hjælper på Taasinge Lokalhistoriske Arkiv.

Andrea på besøg ca. 1930 hos datteren Ane og svigersønnen Hans Pilegaard, som boede Bregningevej 27, Vindeby. (Privatfoto)